

1336.

Na osnovu člana 6 stav 1 Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti („Službeni list CG”, br. 53/11, 3/23 i 39/26), Ministarstvo ekonomskog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA ZA AEROSOLNE RASPRŠIVAČE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se tehnički zahtjevi koje moraju da ispunjavaju aerosolni raspršivači, koji se isporučuju na tržište, odnosno stavljaju u upotrebu i primjenjuje se na aerosolne raspršivače čija je posuda namijenjena za jednokratnu upotrebu, izrađena od metala, stakla ili plastike koja sadrži gas sabijeni, tečan ili pod pritiskom rastvoren, sa ili bez tečnosti, pjene ili praha i ima uređaj za raspršivanje sadržaja u obliku krutih ili tečnih čestica suspedovanih u gasu, kao pjene, paste ili praha ili u tečnom stanju.

Član 2

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na one aerosolne raspršivače čija je najveća zapremina manja od 50 ml, i onih čija je najveća zapremina veća od zapremine date u Prilogu tač. 3.1, 4.1.1, 4.2.1, 5.1 i 5.2 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Lice odgovorno za stavljanje aerosolnih raspršivača na tržište postavlja znak "3" (obrnuti epsilon) na aerosolne raspršivače kao dokaz da oni ispunjavaju tehničke zahtjeve ovog pravilnika.

Član 4

Stavljanje na tržište bilo kojeg aerosolnog raspršivača koji zadovoljava zahtjeve ovog pravilnika ne treba da se odbije, zabrani ili ograniči.

Član 5

Svaki aerosolni raspršivač, treba da ima pričvršćenu naljepnicu napisanu vidljivim, čitkim i neizbrisivim slovima, osim ako je raspršivač malih dimenzija (maksimalnog kapaciteta 150 ml ili manje) koja sadrži sljedeće podatke:

- ime i adresa ili trgovački znak lica odgovornog za stavljanje aerosolnog raspršivača na tržište;
- oznaka „3“ (obrnuti epsilon) koja potvrđuje usaglašenost sa zahtjevima ovog pravilnika;
- kodna oznaka koja omogućava identifikaciju serije;
- podatke iz Priloga (tački 2.2) ;
- korisni sadržaj izražen u jedinici mase i zapremine.

Ako aerosolni raspršivač sadrži zapaljive komponente iz Priloga tačka 1.8, ali se ne smatra „zapaljivim“ ili „izuzetno zapaljivim“ u skladu sa mjerilima iz Priloga tačka 1.9, količina zapaljive materije sadržana u aerosolnom raspršivaču treba da se čitko i neizbrisivo naznači na naljepnici aerosolnog raspršivača tekstem „X % mase sadržaja je zapaljivo“.

Radi sigurne i pravilne upotrebe aerosolnih raspršivača sva uputstva i podaci treba da budu na crnogorskom jeziku.

Član 6

Na aerosolne raspršivače ne treba da se stavljaju oznake čiji bi oblik ili sadržaj mogao da navede treće strane da ih zamijene sa oznakom „3“ (obrnuti epsilon).

Član 7

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o tehničkim zahtjevima za aerosolnim raspršivačima ("Službeni list CG", broj 54/18).

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-328/26-1987/3

Podgorica, 20. maja 2026. godine

Ministar,
Nik Gjelošhaj, s.r.

1. DEFINICIJE

1.1. Pritisci

‘Pritisci’ se odnose na unutrašnje pritiske izražene u barima (relativni pritisci).

1.2. Ispitni pritisak

‘Ispitni pritisak’ je pritisak kojem je podvrgnuta prazna posuda aerosolnog raspršivača tokom 25 sekundi pri čemu ne smije doći do propuštanja ili, u slučaju metalnih ili plastičnih posuda, do vidljivih ili stalnih deformacija, izuzev dozvoljenih u tački 6.1.1.2.

1.3. Pritisak rasprskavanja

‘Pritisak rasprskavanja’ je najniži pritisak, pri kojem dolazi do rasprskavanja ili pucanja posude aerosolnog raspršivača.

1.4. Ukupna zapremina posude

‘Ukupna zapremina’ posude je zapremina otvorene posude izražena u mililitrima, mjereno do ivice otvora.

1.5. Korisna zapremina

‘Korisna zapremina’ je zapremina napunjenog i zatvorenog aerosolnog raspršivača izražena u mililitrima.

1.6. Zapremina tečne faze

‘Zapremina tečne faze’ je zapremina negasovitih faza u napunjenom i zatvorenom aerosolnom raspršivaču.

1.7. Uslovi ispitivanja

‘Uslovi ispitivanja’ su vrijednosti ispitnog pritiska i pritiska rasprskavanja pri hidrauličkom ispitivanju na temperaturi od 20°C (\pm 5°C).

1.7a. Supstanca

‘Supstanca’ je hemijski element i njegova jedinjenja u prirodnom stanju ili dobijena proizvodnim postupkom, uključujući i dodatke (aditive) koji su neophodni za održavanje stabilnosti kao i nečistoće koje proizilaze iz primjenjenog postupka, ali isključujući bilo koje rastvore koji se mogu izdvojiti bez uticaja na stabilnost supstance i promjene njenog sastava.

1.7b. Smješa

‘Smješa’ je rastvor sastavljen od dvije ili više supstanci.

1.8. Zapaljivi sastojci

Sadržaj aerosola smatra se zapaljivim ukoliko ima bilo koju komponentu koja se klasifikuje kao zapaljiva:

(a) ‘Zapaljiva tečnost’ je tečnost koja ima tačku paljenja ne veću od 93°C.

(b) ‘Zapaljiva čvrsta supstanca’ je čvrsta supstanca ili smješa koja je lako zapaljiva, ili može da izazove ili doprinese gorenju kao posledica trenja. Lako zapaljive čvrste materije su supstance ili smješe praška, paste ili granula koje su opasne ukoliko mogu lako da se zapale brzim kontaktom sa gorivom površinom, kao što je zapaljiva šibica i ukoliko se požar širi brzo.

(c) ‘Zapaljivi gas’ je gas ili smješa gasa koja je zapaljiva u vazduhu na temperaturi od 20°C i standardnom pritisku od 1,013 bar.

Ove definicije se ne odnose na supstance i smješe koje su samozapaljive, samozagrijavajuće ili koje reaguju sa vodom, koje nikad ne mogu biti komponente sadržaja aerosola.

1.9. Zapaljivi aerosoli

U smislu ovog pravilnika, prema hemijskoj toploti sagorijevanja i masenom sadržaju zapaljivih komponenti, aerosol se smatra ‘nezapaljivim’, ‘zapaljivim’ ili ‘veoma zapaljivim’, kako slijedi:

(a) Aerosol se klasifikuje kao “veoma zapaljiv” ukoliko sadrži 85% ili više zapaljivih komponenti i ukoliko hemijska toplota sagorijevanja prelazi ili je jednaka 30 kJ/g.

(b) Aerosol se klasifikuje kao ‘nezapaljiv’ ukoliko sadrži 1% ili manje zapaljivih komponenti i ukoliko je hemijska toplota sagorijevanja manja od 20 kJ/g.

(c) Svi ostali aerosoli podliježu procedurama za klasifikaciju zapaljivosti (iz tač. 1.9.1. ili 1.9.2) ili se klasifikuju kao ‘veoma zapaljivi’.

Ispitivanje udaljenosti izvora paljenja, ispitivanje u zatvorenom prostoru i ispitivanje zapaljivosti pjene sprovodi se u skladu sa pododjeljkom 6.3. ovog priloga.

1.9.1. Zapaljivi aerosoli u spreju

Za aerosole u spreju klasifikacija se vrši na osnovu hemijske toplote sagorijevanja i na bazi rezultata ispitivanja udaljenosti paljenja, i to:

(a) Ukoliko je hemijska toplota sagorevanja manja od 20 kJ/g:

I. Aerosol se klasifikuje kao 'zapaljiv' ukoliko dolazi do paljenja na rastojanju jednakom ili većem od 15 cm i manjem od 75 cm.

II. Aerosol se klasifikuje kao 'veoma zapaljiv' ukoliko dolazi do paljenja na rastojanju od 75 cm ili većem.

III. Ukoliko ne dolazi do paljenja tokom ispitivanja udaljenosti izvora paljenja, sprovodi se ispitivanje u zatvorenom prostoru. Tada se aerosol klasifikuje kao 'zapaljiv', ako je vrijeme manje ili jednako 300 s/m³ ili je gustina brzog sagorijevanja manja ili jednaka 300 g/m³.

Ukoliko ovaj uslov nije ispunjen aerosol se klasifikuje kao 'nezapaljiv'.

(b) Ukoliko je hemijska toplota sagorijevanja jednaka ili veća od 20 kJ/g, aerosol se klasifikuje kao 'veoma zapaljiv' ukoliko dolazi do paljenja na rastojanju od 75 cm ili većem.

Ukoliko ovaj uslov nije ispunjen, aerosol se klasifikuje kao 'zapaljiv'.

1.9.2. Zapaljivi aerosoli sa pjenom

Za aerosol u obliku pjene klasifikacija se vrši na osnovu rezultata ispitivanja zapaljivosti pjene.

(a) Aerosolni raspršivač se klasifikuje kao 'veoma zapaljiv' ukoliko je:

I. Visina plamena 20 cm ili veća i trajanje plamena 2 s ili duže; ili

II. Visina plamena 4 cm ili veća i trajanje plamena 7 s ili duže.

(b) Aerosolni raspršivač koji ne ispunjava zahtjeve definisane u podtački a) ove tačke klasifikuje se kao 'zapaljiv', ukoliko je visina plamena 4 cm ili veća i trajanje plamena 2 s ili duže.

1.10. Hemijska toplota sagorevanja

Hemijska toplota sagorijevanja ΔH_c određuje se:

(a) na osnovu poznatih pravila tehnologije, opisanih u standardima kao što su ASTM D 240, ISO 13943 86.1 do 86.3 i NFPA 30B, ili opisanim u naučnim radovima; ili

(b) primjenom sledeće metode izračunavanja:

Hemijska toplota sagorijevanja (ΔH_c) u (kJ/g), može se izračunati kao proizvod teoretske toplote sagorijevanja (ΔH_{comb}) i efikasnosti sagorijevanja, čija je vrijednost obično manja od 1,0 (tipična vrijednost efikasnosti sagorijevanja je 0,95 ili 95%).

Za kompozitne aerosolne sastave, hemijska toplota sagorijevanja jednaka je sumi izmjerenih toplota sagorijevanja za pojedinačne komponente, i izračunava se prema formuli:

$$\Delta H_c = \sum_i^n [w_i \% \times \Delta H_{c(i)}]$$

Gde je:

ΔH_c - hemijska toplota sagorijevanja (kJ/g) proizvoda

w_i % - maseni dio komponente i u proizvodu

$\Delta H_{c(i)}$ - specifična toplota sagorijevanja (kJ/g) komponente i u proizvodu.

Lice odgovorno za stavljanje aerosolnog raspršivača na tržište opisuje korišćenu metodu za određivanje hemijske toplote sagorijevanja u dokumentu koji je dostupan na crnogorskom jeziku, na naznačenoj adresi iz člana 5. stav 1. tačka 1) ovog pravilnika, ukoliko se hemijska toplota sagorijevanja koristi kao parametar za ocjenjivanje zapaljivosti aerosola u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

2. OPŠTE ODREDBE

Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe Priloga o zahtjevima vezanim uz zapaljivost i opasnost od pritiska, lice odgovorno za stavljanje aerosolnih raspršivača na tržište, vrši analizu opasnosti i određuje opasnosti koje se odnose na aerosolne raspršivače, koje stavlja na tržište. Analiza mora obuhvatiti rizike koji proizilaze od udisanja raspršenog sadržaja iz aerosolnog raspršivača pod normalnim i razumno predvidljivim uslovima upotrebe. Pri tome treba uzeti u obzir veličinu kapljica i njihovu raspršenost zajedno sa fizičkim i hemijskim svojstvima sadržaja

aerosola. Lice odgovorno za stavljanje aerosolnih raspršivača na tržište mora konstruisati, izraditi i ispitati aerosolni raspršivač i, prema potrebi, napisati posebno uputstvo za njegovu upotrebu, uzevši u obzir rezultate sprovedene analize.

2.1. Izrada i oprema

2.1.1. Napunjen aerosolni raspršivač mora biti takav da kod uobičajenih uslova upotrebe i skladištenja bude u skladu sa odredbama ovog Priloga.

2.1.2. Ventil za raspršivanje na aerosolnom raspršivaču mora osigurati nepropusno zatvaranje pri uobičajenim uslovima skladištenja i transporta i mora biti zaštićen, na primjer zaštitnim poklopcem, od bilo kakvog nenamjernog otvaranja i oštećenja.

2.1.3. Ne smije postojati mogućnost da se mehanička otpornost aerosolnog raspršivača naruši uslijed djelovanja supstanci koje se nalaze u njemu, čak ni kod dugotrajnog skladištenja.

2.2. Označavanje

Ne dovodeći u pitanje Pravilnik o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN ("Sl. list CG", br. 116/25), svaki aerosolni raspršivač mora vidljivo nositi sljedeću čitljivu i neizbrisivu oznaku:

(a) ako je aerosol klasifikovan kao 'nezapaljiv' prema kriterijumima iz tačke 1.9, signalnu riječ 'Upozorenje' i ostale elemente označavanja za aerosole kategorije 3 predviđene u tabeli 2.3.2 Priloga I. Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN ("Sl. list CG", br. 116/25);

(b) ako je aerosol klasifikovan kao 'zapaljiv' prema kriterijumima iz tačke 1.9, signalnu riječ 'Upozorenje' i ostale elemente označavanja za aerosole kategorije 2 predviđene u tabeli 2.3.2 Priloga I. Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN ("Sl. list CG", br. 116/25);

(c) ako je aerosol klasifikovan kao 'vrlo zapaljiv' prema kriterijumima iz tačke 1.9, signalna riječ 'Opasnost' i ostali elementi označavanja za aerosole kategorije 1 predviđeni u tabeli 2.3.2 Priloga I. Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN ("Sl. list CG", br. 116/25);

(d) ako je aerosolni raspršivač potrošački proizvod, izjava o oprezu P102 predviđena u tabeli .1 Priloga IV. Pravilnika o načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalije u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom UN ("Sl. list CG", br. 116/25);

(e) sve dodatne mjere opreza pri radu koje upozoravaju potrošače na specifične opasnosti proizvoda; ako je aerosolni raspršivač praćen posebnim uputstvima za upotrebu, ona takođe moraju odražavati takve mjere opreza pri radu.

2.3. Zapremina tečne faze

Zapremina tečne faze kod 50 °C, ne smije biti veća od 90% neto kapaciteta posude.

3. AEROSOLNI RASPRŠIVAČI IZRAĐENI OD METALA

3.1. Zapremina

Ukupna zapremina ovih posuda, ne smije biti veći od 1000 ml.

3.1.1. Ispitni pritisak posude:

(a) Za posude punjene pod pritiskom manjim od 6,7 bara pri 50 °C, ispitni pritisak mora biti najmanje 10 bara.

(b) Za posude punjene pod pritiskom jednakim i većim od 6,7 bara pri 50 °C, ispitni pritisak mora biti 50% veći od unutrašnjeg pritiska na 50 °C.

3.1.2. Punjenje

Na 50 °C pritisak u aerosolnom raspršivaču, ne smije biti veći od vrijednosti datih u sledećoj tabeli zavisno od sadržaja gasova u aerosolnom raspršivaču.

Sadržaj gasova	Pritisak na 50°C
Tečni gas ili smještu gasova koji su zapaljivi u kontaktu sa vazduhom na temperaturi od 20°C i standardnom pritisku 1,013 bar	12 bar
Tečni gas ili smještu gasova koji nijesu zapaljivi u kontaktu sa vazduhom na temperaturi od 20°C i standardnom pritisku 1,013 bar	13,2 bar
Gasovi pod pritiskom ili smještu gasova pod pritiskom koji nijesu zapaljivi u kontaktu sa vazduhom na temperaturi od 20°C i standardnom pritisku 1,013 bar	15 bar

4. AEROSOLNI RASPRŠIVAČI IZRAĐENI OD STAKLA

4.1. Posude presvučene plastičnom oblogom ili trajno zaštićene posude
Takve posude mogu se puniti komprimovanim, tečnim ili rastvorenim gasom.

4.1.1. Zapremina

Ukupna zapremina takvih posuda ne smije biti veća od 220 ml.

4.1.2. Obloga

Obloga posude mora biti izvedena kao zaštitni sloj od plastike ili drugog prikladnog materijala koji spriječava odvajanje staklenih čestica u slučaju njenog loma. Obloga mora imati takve karakteristike da spriječi let komadića stakla kada puni aerosolni raspršivač, doveden na temperaturu od 20 °C, padne na betonsku podlogu sa visine od 1,8 m.

4.1.3. Ispitni pritisak za posudu:

(a) Posude koje se koriste za punjenje komprimovanim ili rastvorenim gasom moraju izdržati ispitni pritisak od najmanje 12 bara.

(b) Posude koje se koriste za punjenje tečnim gasom moraju izdržati ispitni pritisak od najmanje 10 bara.

4.1.4. Punjenje

(a) Aerosolni raspršivači punjeni komprimovanim gasom, ne smiju se izlagati pritisku većem od 9 bara pri 50 °C.

(b) Aerosolni raspršivači punjeni pod pritiskom rastvorenim gasom, ne smiju se izlagati pritisku većem od 8 bara pri 50 °C.

(c) Aerosolni raspršivači punjeni tečnim gasom ili smještom tečnih gasova, ne smiju biti izloženi pri 20 °C pritiscima većim od onih navedenih u sljedećoj tabeli:

Ukupni kapacitet	Maseni procenat tečnog gasa u ukupnom punjenju		
	20%	50%	80%
50 do 80 ml	3,5 bar	2,8 bar	2,5 bar
< 80 do 160 ml	3,2 bar	2,5 bar	2,2 bar
<160 do 220 ml	2,8 bar	2,1 bar	1,8 bar

Tabela prikazuje dozvoljene granične pritiske pri 20 °C u zavisnosti od količine gasa. Granice pritiska za procenat gasa koji nijesu dati u tabeli određuju se ekstrapolacijom.

4.2. Nezaštićene staklene posude

Aerosolni raspršivači koji imaju nezaštićene staklene posude smiju se puniti isključivo tečnim ili rastvorenim gasom.

4.2.1. Zapremina

Ukupna zapremina takvih posuda ne smije biti veća od 150 ml.

4.2.2. Ispitni pritisak za posudu

Ispitni pritisak za takve posude mora biti najmanje 12 bara.

4.2.3. Punjenje

(a) Aerosolni raspršivači punjeni pod pritiskom rastvorenim gasom ne smiju se izlagati pritisku većem od 8 bara pri 50 °C.

(b) Aerosolni raspršivači punjeni tečnim gasom, ne smiju biti izloženi na 20°C pritisku većem od onog navedenog u sljedećoj tabeli:

Ukupni kapacitet	Maseni procenat tečnog gasa u ukupnom punjenju		
	20%	50%	80%
50 do 70 ml	1,5 bar	1,5 bar	1,25 bar
< 70 do 150 ml	1,5 bar	1,5 bar	1 bar

Tabela prikazuje dozvoljene granične pritiske na 20°C u zavisnosti od učešća tečnog gasa. Granice pritiska za procenat gasa koji nijesu dati u tabeli određuju se ekstrapolacijom.

5. AEROSOLNI RASPRŠIVAČI IZRAĐENI OD PLASTIKE

5.1. Na aerosolne raspršivače izrađene od plastike, koji se kod pucanja mogu rasprsnuti primjenjuju se iste odredbe kao i za nezaštićene staklene posude aerosolnih raspršivača.

5.2. Na aerosolne raspršivače izrađene od plastike, koji se kod pucanja ne mogu rasprsnuti, primjenjuju se iste odredbe kao i za staklene posude aerosolnih raspršivača sa zaštitnom oblogom.

6. ISPITIVANJE

6.1 Ispitivanja koja mora obezbijediti lice odgovorno za stavljanje aerosolnih raspršivača na tržište

6.1.1. Hidraulična proba praznih posuda.

6.1.1.1. Metalni, stakleni ili plastični aerosolni raspršivači moraju biti u stanju da izdrže ispitivanje hidrauličnim pritiskom kako je propisano u tačkama 3.1.1, 4.1.3 i 4.2.2.

6.1.1.2. Metalne posude koje pokazuju asimetrična ili veća izobličenja ili druge slične nedostatke će biti odbačene. Manje simetrično izobličenje dna ili ono koje utiče na profil gornjeg kućišta dozvoljeno je pod uslovom da posuda prođe ispitivanje na pucanje.

6.1.2. Ispitivanje praznih metalnih posuda na rasprskavanje

Lice odgovorno za stavljanje u promet mora osigurati da je pritisak rasprskavanja posude najmanje 20 % viši od propisanog ispitnog pritiska.

6.1.3. Ispitivanje padom zaštićene staklene posude.

Proizvođač obezbjeđuje da posude ispunjavaju zahtjeve ispitivanja iz tačke 4.1.2.

6.1.4. Završno ispitivanje napunjenih aerosolnih raspršivača

6.1.4.1. Aerosolni raspršivači podvrgavaju se jednoj od niže navedenih metoda završnog ispitivanja.

(a) Ispitivanje u kadi sa toplom vodom

Svaki napunjen aerosolni raspršivač mora se uroniti u kadu sa toplom vodom.

I. Temperatura kade sa toplom vodom i trajanje ispitivanja moraju biti takvi da se postigne pritisak u raspršivaču koji odgovara onome koji bi se ostvario kad sadržaj postigne jednaku temperaturu od 50 °C.

II. Svaki aerosolni raspršivač kod kojeg se javljaju vidljive stalne deformacije ili propuštanje mora se odbaciti.

(b) Metode završnog ispitivanja zagrijavanjem

Mogu se primijeniti i druge jednako vrijedne metode za zagrijavanje sadržaja aerosolnog raspršivača, ukoliko se tvrdi da će pritisak i temperatura u svakom napunjenom aerosolnom raspršivaču postići vrijednosti koje se traže kod ispitivanja u kadi sa toplom vodom, a stalne deformacije i propuštanja odrediti sa istom tačnošću, kao kod ispitivanja u kadi sa toplom vodom.

(c) Metode završnog ispitivanja bez zagrijavanja

Zamjenska hladna metoda završnog ispitivanja može se koristiti ako je u skladu sa zahtjevima za zamjensku metodu ispitivanja sa toplom vodom za aerosolne raspršivače specificirane u Zakonu o prevozu opasnih materija (odnosno Direktivi 2008/68/EC, tačka 6.2.6.3.2 Aneksa A Evropskog sporazuma o međunarodnom drumskom transportu opasne robe (ADR)).

6.1.4.2. Na aerosolne raspršivače čije se fizičke i hemijske karakteristike sadržaja mijenjaju sa promjenom pritiska, nakon punjenja i prije prvog korišćenja, mora se primijeniti metoda završnog ispitivanja bez zagrijavanja prema tački 6.1.4.1(c).

6.1.4.3. Metode ispitivanja prema tačkama 6.1.4.1(b) i 6.1.4.1(c):

(a) Ispitna metoda mora biti odobrena od ovlašćenog tijela.

(b) Lice odgovorno za stavljanje aerosolnih raspršivača na tržište, mora podnijeti zahtjev ovlašćenom tijelu za dobijanje odobrenja. Uz zahtjev mora biti priložena tehnička dokumentacija u kojoj je metoda opisana.

(c) Lice odgovorno za stavljanje aerosolnih raspršivača na tržište mora, za potrebe nadzora, dati na uvid na adresi navedenoj na oznaci/naljepnici u skladu sa članom 5 ovog pravilnika odobrenje ovlašćenog tijela, tehničku dokumentaciju u kojoj je opisana metoda i po potrebi izvještaje o kontroli.

(d) Tehnička dokumentacija mora biti na Crnogorskom jeziku i/ili na jednom od službenih jezika Evropske unije ili mora biti dostupna njena ovjerena kopija.

(e) Ovlašćeno tijelo je tijelo ovlašćeno prema Zakonu o prevozu opasnih materija (odnosno Direktivi 2008/68/EC)

6.2. Primjeri ispitivanja koja se moraju obaviti od strane inspektora

6.2.1. Ispitivanje prazne posude

Ispitnim pritiskom u trajanju od 25 sekundi, podvrgava se pet slučajno odabranih posuda rezervoara, iz iste serije od 2500 praznih posuda izrađenih od istog materijala, istim neprekidnim proizvodnim procesom ili iz količine koja se serijski proizvede u 1 satu.

Ukoliko jedna od tako izdvojenih posuda, ne zadovolji ispitivanje uzima se iz iste serije još deset slučajno odabranih posuda i podvrgava istom ispitivanju.

Ukoliko jedna od 10 tako izdvojenih posuda, ne zadovolji ispitivanje odbacuje se cijela serija kao neispravna.

6.2.2. Ispitivanje napunjenih aerosolnih raspršivača

Ispitivanja nepropustljivosti na vazduh i vodu izvode se uranjanjem reprezentativnog broja napunjenih aerosolnih raspršivača u vodenu kupku. Temperatura vodene kupke i period uranjanja su takvi da sadržaj aerosolnog raspršivača postigne ujednačenu temperaturu od 50°C. Tokom tog perioda ne sme doći do propuštanja ili loma ispitivanih aerosolnih raspršivača.

Svaka serija aerosolnih raspršivača koja ne zadovolji ova ispitivanja odbacuje se kao neispravna.

6.3. Ispitivanja zapaljivosti aerosola

6.3.1. Ispitivanje zapaljivosti na daljinu za sprejove

6.3.1.1. Uvod

6.3.1.1.1. Ovo standardno ispitivanje opisuje metodu koja određuje udaljenost paljenja aerosola u spreju da bi se ocijenio s tim povezan rizik. Aerosol se raspršuje u pravcu izvora paljenja sa udaljenosti koja se menja u razmacima od po 15 cm i posmatra se da li dolazi do paljenja i održivog gorenja. Pod paljenjem i održivim gorenjem podrazumijeva se održanje stabilnog plamena u trajanju od najmanje 5 s. Izvor paljenja je gorionik sa plavim nesvjetlećim plamenom visine 4 cm do 5 cm.

6.3.1.1.2. Ispitivanje je primjenljivo na aerosolne proizvode sa raspršivanjem na udaljenost 15 cm ili više. Aerosolni proizvodi sa dužinom raspršivanja kraćom od 15 cm kao što su raspršivači pjena, gelova, krema i pasta koje se nanose ili su opremljeni ventilom za doziranje isključeni su iz ovog ispitivanja. Aerosolni proizvodi koji sadrže pjene, kreme, gelove i paste su predmet ispitivanja zapaljivosti aerosola u obliku pjene.

6.3.1.2. Uređaji i materijali

6.3.1.2.1. Potrebni su sljedeći uređaji:

Kada sa vodom stalne temperature od 20°C	pouzdanost mjerenja do ± 1 °C
Kalibrirana laboratorijska vaga	pouzdanost mjerenja do $\pm 0,1$ g
Sat (štoperica)	pouzdanost mjerenja do $\pm 0,2$ s
Mjerna letva, držač i stezaljka	podjela u cm
Gasni gorionik sa držačem i stezaljkom	
Termometar	pouzdanost mjerenja do ± 1 °C
Higrometar	pouzdanost mjerenja do $\pm 5\%$
Manometar	pouzdanost mjerenja do $\pm 0,1$ bar

6.3.1.3. Postupak

6.3.1.3.1 Opšte odredbe

6.3.1.3.1.1. Prije ispitivanja svaki aerosolni raspršivač se temperira, a zatim se aktivira raspršivanjem sadržaja u vremenskom trajanju od oko jedne sekunde da bi se otklonio nehomogeni materijal iz uronjene cjevčice aerosolnog raspršivača.

6.3.1.3.1.2. Uputstva za upotrebu moraju se strogo poštovati, uključujući da li je raspršivač predviđen za upotrebu sa ventilom za raspršivanje okrenutim prema gore ili prema dolje. Ukoliko je potrebno protresti sadržaj prije upotrebe, to se radi neposredno prije ispitivanja.

6.3.1.3.1.3. Ispitivanje se vrši u prostoru bez promaje, sa kontrolisanom temperaturom od $20\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ i relativnom vlagom u intervalu od 30 do 80%.

6.3.1.3.1.4. Svaki aerosolni raspršivač se mora ispitati:

(a) kad je pun, prema cijelom postupku pri čemu se gasni gorionik postavlja u području od 15 do 90 cm od otvora za raspršivanje na posudi;

(b) kad je napunjen 10 - 12 % nominalnog punjenja (% masenog punjenja) radi se samo jedno ispitivanje na udaljenosti 15 cm od otvora za raspršivanje, kada se sadržaj iz punog raspršivača uopšte ne zapali ili na udaljenosti paljenja punog raspršivača plus 15 cm.

6.3.1.3.1.5. Tokom ispitivanja, aerosolni raspršivač se postavlja u skladu sa uputstvom i oznakama. U skladu sa tim postavlja se i izvor paljenja.

6.3.1.3.1.6. Sljedećim postupkom se ispituje raspršivač postavljanjem između plamena gorionika i otvora za raspršivanje u području od 15 - 90 cm na udaljenostima od po 15 cm. Najbolje je početi na udaljenosti od 60 cm između plamena gorionika i otvora za raspršivanje. Udaljenost između plamena gorionika i otvora za raspršivanje povećava se za po 15 cm u slučaju paljenja sadržaja na udaljenosti od 60 cm. Udaljenost se smanjuje za po 15 cm u slučaju kad ne dođe do paljenja sadržaja na 60 cm udaljenosti između plamena gorionika i otvora za raspršivanje. Ovim se postupkom želi utvrditi maksimalna udaljenost između otvora za raspršivanje i plamena gorionika kod koje dolazi do gorenja sadržaja ili utvrditi da ne dolazi do paljenja na udaljenosti od 15 cm između plamena gorionika i otvora za raspršivanje.

6.3.1.3.2. Postupak ispitivanja

(a) Najmanje 3 napunjena aerosolna raspršivača po tipu proizvoda zagrijavaju najmanje 30 minuta prije svakoga ispitivanja na $20\text{ °C} \pm 1\text{ °C}$ pri čemu je najmanje 95% raspršivača uronjenog u vodu (ako je aerosolni raspršivač potpuno uronjen, 30 minuta zagrijavanja je dovoljno);

(b) Držati se propisanog postupka. Bilježiti temperaturu i relativnu vlagu okoline;

(c) Izmjeriti jedan aerosolni raspršivač i zabilježiti njegovu težinu;

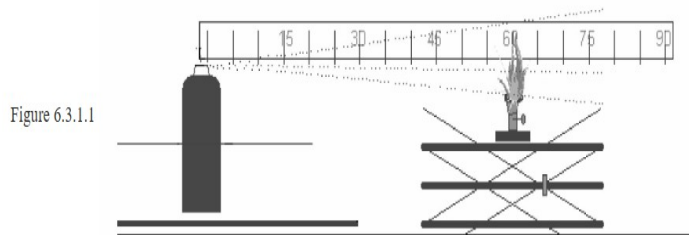
(d) Odrediti unutrašnji pritisak i početno raspršivanje pri $20\text{ °C} \pm 1\text{ °C}$ (kako bi se izdvojili neispravni ili djelimično napunjeni aerosolni raspršivači);

(e) Pričvrstiti gasni gorionik na ravnoj vodoravnoj površini ili pričvrstiti gorionik na držač pomoću stezaljke;

(f) Upaliti plamen gorionika; plamen mora biti nesvjetleći i visok otprilike 4 - 5 cm;

(g) Staviti izlazni otvor za raspršivanje na potrebnu udaljenost od plamena. Aerosol treba ispitivati u položaju u kojem će se prema uputstvima koristiti, tj. okrenuti prema gore ili prema dolje;

(h) Postaviti u nivou otvora za raspršivanje i plamen gorionika, otvor mora biti pravilno usmjeren prema i u liniji sa plamenom (vidi sliku 6.3.1.1.). sadržaj se raspršuje kroz gornju polovinu plamena;

Slika 6.3.1.1.

(i) Držati se opštih odredbi ukoliko je potrebno protresti raspršivač;

(j) Aktivirati ventil aerosolnog raspršivača i raspršiti sadržaj pet sekundi, osim ako prije ne dođe do paljenja.

Ako dođe do paljenja, nastaviti raspršivati sadržaj i mjeriti trajanje plamena do 5 sekundi, od početka paljenja;

(k) Ubilježiti rezultate o paljenju za udaljenost između gasnog gorionika i aerosolnog raspršivača u za tu svrhu predviđenu tabelu;

(l) Ako ne dođe do paljenja za vrijeme koraka (j), aerosolni raspršivač se ispituje u drugim položajima, npr. okrenut prema dolje za proizvode koji se koriste sa ventilom raspršivača prema gore, da se provjeri dolazi li do paljenja;

(m) Ponoviti korake (g) do (l) još dva puta (ukupno 3 puta) za isti raspršivač, na istoj udaljenosti između gasnog gorionika i otvora za raspršivanje aerosola;

(n) Ponoviti postupak ispitivanja sa još dva aerosolna raspršivača istog proizvoda, na istoj udaljenosti između gasnog gorionika i otvora za raspršivanje aerosola;

(o) Ponoviti korake (g) do (n) ispitnog postupka na udaljenostima između 15 do 90 cm između otvora za raspršivanje aerosolnog raspršivača i plamena gorionika, zavisno od rezultata svakog ispitivanja (vidi takođe 6.3.1.3.1.4 i 6.3.1.3.1.5);

(p) Ako ne dođe do paljenja na 15 cm, postupak je završen za aerosolne raspršivače koji su početno napunjeni. Postupak je takođe završen ako dođe do zapaljenja i do održavanja plamena na udaljenosti od 90 cm. Ako ne dođe do paljenja na udaljenosti od 15 cm, potrebno je zabilježiti da nije došlo do paljenja.

Maksimalnu udaljenost između plamena gorionika i otvora za raspršivanje aerosolnog raspršivača kod koje je u svim ostalim okolnostima došlo do paljenja i održavanja plamena treba zabilježiti kao »udaljenost paljenja«;

(q) Jedno ispitivanje se takođe vrši na tri raspršivača napunjena sa 10 – 12% nominalnog punjenja. Ti se raspršivači ispituju na udaljenosti između otvora za raspršivanje aerosola i plamena gorionika koja iznosi »udaljenosti paljenja plamena punih limenki + 15 cm«;

(r) Isprazniti aerosolni raspršivač na 10 - 12% nominalnog punjenja (mase) raspršivanjem od najduže 30 sekundi. Pri tome treba poštovati minimalno vrijeme od 300 sekundi između pojedinačnih aktiviranja. Za vrijeme tih intervala, raspršivači se uranjaju u vodenu kadu kako bi se zagrijali i dostigli temperature vode;

(s) Ponoviti korake (g) do (n) za 10-12% nominalnog punjenja aerosolnog raspršivača izostavljajući korake (l) i (m). Ovo ispitivanje se vrši samo sa aerosolnim raspršivačem u jednom položaju, tj. sa ventilom gore ili dolje, zavisno od toga u kojem je položaju došlo do zapaljenja kod punih raspršivača;

(t) Zabilježiti sve rezultate u tabeli 6.3.1.1. kako je dolje prikazano.

6.3.1.3.2.1. Sva ispitivanja se vrše pod usisnom haubom u prostoru koji je dobro provjetravan. Provjetravanje usisne haube i prostora vrši se najmanje tri minuta nakon svakog ispitivanja. Potrebno je preduzeti sve potrebne sigurnosne mjere kako ne bi došlo do udisanja produkata sagorijevanja.

6.3.1.3.2.2. Posude sa 10% - 12% nominalnog punjenja ispituju se samo jedan put. U tabeli rezultata potrebno je naznačiti samo jedan rezultat po raspršivaču.

6.3.1.3.2.3. Kad se kod ispitivanja, koje se vrši u položaju predviđenom za raspršivač, dobije negativan rezultat, ispitivanje se ponavlja u položaju raspršivača koji će najvjerojatnije dovesti do pozitivnog rezultata.

6.3.1.4. Postupak vrednovanja rezultata

6.3.1.4.1. Svi rezultati se bilježe.

U »tabeli rezultata« 6.3.1.1. prikazan je obrazac koji treba koristiti.

Tabela 6.3.1.1.

Datum	Temperatura °C Referentna vlaga %	Raspršivač 1	Raspršivač 2	Raspršivač 3
Naziv proizvoda				
Neto zapremina				
Početna količina punjenja		%	%	%
Udaljenost raspršivača	Test	123	123	123
15 cm	Paljenje? Da ili Ne			
30 cm	Paljenje? Da ili Ne			
45 cm	Paljenje? Da ili Ne			
60 cm	Paljenje? Da ili Ne			
75 cm	Paljenje? Da ili Ne			
90 cm	Paljenje? Da ili Ne			
Napomene - uključujući položaj raspršivača				

6.3.2. Ispitivanje paljenja u zatvorenom prostoru

6.3.2.1. Uvod

Ovim standardnim ispitivanjem je opisana metoda vrednovanja zapaljivosti sadržaja koji izlazi iz aerosolnog raspršivača, prema sklonosti paljenja u zatvorenom ili skućenom prostoru.

Sadržaji aerosolnog raspršivača se raspršuje u cilindričnu posudu za ispitivanje u kojoj se nalazi goruća svijeća. Ako dođe do vidljivog paljenja, bilježi se proteklo vrijeme i raspršena količina.

Sat (štoperica)	pouzdanost mjerenja do ± 0,2 s
Kupka sa vodom stalne temperature 20 °C	pouzdanost mjerenja do ± 1 °C
Kalibrirana laboratorijska vaga	pouzdanost mjerenja do ± 0,1 g
Termometar	pouzdanost mjerenja do ± 1 °C
Higrometar	pouzdanost mjerenja do ± 5 %
Manometar	pouzdanost mjerenja do ± 0,1 bar
Cilindrična posuda za ispitivanja	kako je dolje opisano

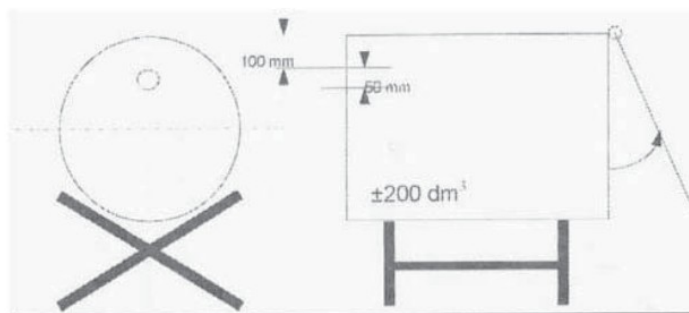
6.3.2.2.2 Priprema uređaja za ispitivanje

6.3.2.2.2.1. Cilindrična posuda zapremine od cca 200 dm³, sa prečnikom od cca 600 mm i dužinom od cca 720 mm, otvorena na jednoj strani, priprema se kako slijedi:

(a) Na otvoreni kraj se postavlja uređaj za zatvaranje koji se sastoji od poklopca na šarkama; ili

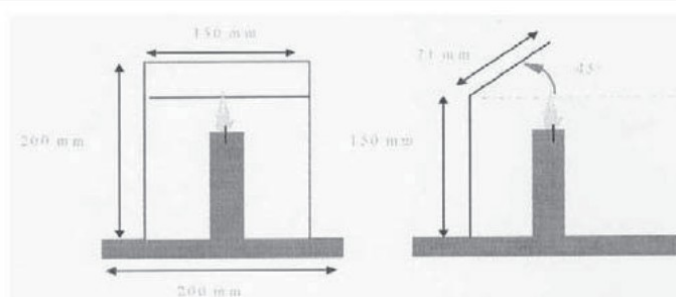
(b) Kao uređaj za zatvaranja može se koristiti plastična folija debljine 0,01 mm do 0,02 mm. Kad se ispitivanje vrši sa plastičnom folijom, ona se mora postaviti kako je u nastavku opisano: postaviti foliju preko otvorenog kraja cilindra i pričvrstiti je pomoću elastične gumice. Čvrstoća gumice mora biti takva da se, kad se stavi oko cilindra koji leži horizontalno, ne istegne za više od 25 mm kad se masa od 0,45 kg pričvrsti na njenu najnižu tačku. Na foliji napraviti prorez dužine 25 mm, počevši 50 mm od ivice cilindra. Obezbjediti da je folija zategnuta:

(c) Sa druge strane cilindra, 100 mm od ivice, izbušiti otvor prečnika 50 mm, tako da se nalazi na najvišem mjestu kad se posuda stavi u položaj za ispitivanje (Slika 6.3.2.1.).

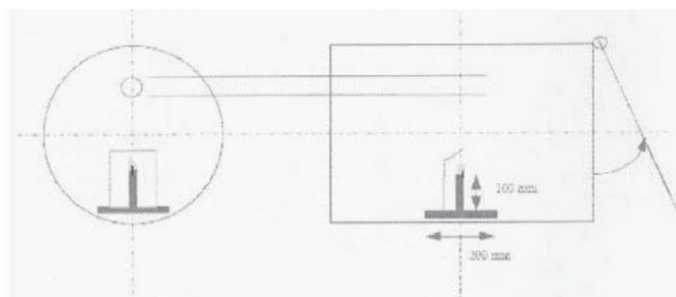
Slika 6.3.2.1

(d) Na metalni stalak 200 x 200 mm, postaviti parafinsku svijeću prečnika 20 mm do 40 mm i visine od 100 mm. Svijeća se mora zamijeniti kad sagori na manje od 80 mm visine. Plamen svijeće se zaštićuje od raspršenog sadržaja zaslonom širine 150 mm, visine 200 mm. To uključuje i kosi dio pod uglom od 45° koji počinje na 150 mm od osnove zaslona (slika 6.3.2.2.);

Slika 6.3.2.2

(e) Svijeća sa metalnim stalkom se postavlja na sredinu, između dva kraja cilindra (slika 6.3.2.3.);

Slika 6.3.2.3.

(f) Cilindar se postavlja na pod ili na štap, na mjesto gdje je temperatura između 15 °C i 25 °C. U unutrašnjost cilindra zapremine cca 200 dm³ u kojem je zapaljena svijeća rasprši se sadržaj raspršivača koji se ispituje. 6.3.2.2.2. Po pravilu sadržaj izlazi iz otvora raspršivača pod uglom od 90° u odnosu na vertikalnu osu raspršivača. Opisana šema i postupak odnose se na takvu vrstu aerosolnih raspršivača. U slučaju aerosolnih raspršivača koji raspršuju sadržaj drugačije (npr. aerosolnih raspršivača sa otvorom za raspršivanje na gore) potrebno je prilagoditi uređaj i postupak u skladu sa dobrom laboratorijskom praksom (MEST EN ISO/IEC 17025:2018- Opšti zahtjevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje).

6.3.2.3. Postupak

6.3.2.3.1. Opšte odredbe

6.3.2.3.1.1. Prije ispitivanja svaki aerosolni raspršivač se temperira, pa se potom aktivira raspršivanjem sadržaja približno jednu sekundu. Svrha ove radnje je da se odstrane nehomogene materije iz uronjene cjevčice u aerosolnom raspršivaču.

6.3.2.3.1.2. U svemu se postupa u skladu sa uputstvom za upotrebu, uključujući i to da li je aerosolni raspršivač predviđen za korišćenje sa otvorom za raspršivanje okrenutim prema gore ili prema dolje. Ukoliko je potrebno protresti sadržaj prije upotrebe, učiniti to neposredno prije ispitivanja.

6.3.2.3.1.3. Ispitivanje se sprovodi u okruženju bez ^{promaje}, koje omogućava provjetravanje sa kontrolisanom temperaturom od $20^{\circ}\text{C} \pm 5^{\circ}\text{C}$ i relativnom vlažnošću u opsegu od 30% do 80%.

6.3.2.3.2. Postupak ispitivanja

(a) Najmanje 3 napunjena aerosolna raspršivača po proizvodu zagrijava na $20^{\circ}\text{C} \pm 1^{\circ}\text{C}$, sa najmanje 95% raspršivača uronjenoga u vodu, u trajanju najmanje 30 minuta prije svakog testa (ako je aerosol potpuno uronjen, 30 minuta je dovoljno);

(b) Izmjeriti ili izračunati stvarnu zapreminu posude cilindra u dm^3 ;

(c) Usaglasiti sa opštim zahtjevima. Zabilježiti temperaturu i relativnu vlažnost okoline;

(d) Odrediti unutrašnji pritisak i početnu brzinu pražnjenja na temperaturi od $20^{\circ}\text{C} \pm 1^{\circ}\text{C}$ (da bi se odbacili neispravni ili djelimično napunjeni aerosolni raspršivači);

(e) Izmjeriti jedan aerosolni raspršivač i zabilježiti njegovu masu;

(f) Zapaliti svijeću i postaviti uređaj za zatvaranje (sistem zatvaranja, poklopac ili plastičnu foliju);

(g) Staviti otvor ventila aerosolnog raspršivača 35 mm, ili bliže za proizvod sa širom površinom raspršivanja, od simetrale otvora u cilindru. Pokrenuti štopericu i prema uputstvima za korišćenje proizvoda, usmjeriti mlaz prema sredini suprotnog kraja (poklopcu ili plastičnoj foliji). Aerosolni raspršivač se ispituje u položaju u kojem je predviđen za korišćenje, npr. sa ventilom gore ili dolje;

(h) Raspršivati sadržaj sve dok ne dođe do paljenja. Zaustaviti štopericu i zabilježiti izmjereno vrijeme. Ponovo izmjeriti aerosolni raspršivač i zabilježiti njegovu masu;

(i) Provjetriti i očistiti cilindar, odstranjujući sve ostatke koji bi mogli imati uticaja na sljedeći test. Ostaviti cilindar da se ohladi ako je potrebno;

(j) Ponoviti postupak ispitivanja, korake (d) do (i) za druga dva aerosolna raspršivača istovrsnog proizvoda (ukupno tri: svaki se raspršivač ispituje samo jednom);

6.3.2.4. Metoda vrednovanja rezultata

6.3.2.4.1. Sastavlja se izvještaj o ispitivanju koji sadrži sljedeće podatke:

(a) Ispitivani proizvod i njegove karakteristike;

(b) Unutrašnji pritisak i količina raspršenog sadržaja aerosolnog raspršivača;

(c) Temperatura i relativna vlažnost prostora;

(d) Za svaki test, potrebno vrijeme raspršivanja dok ne dođe do zapaljenja (treba zabilježiti i ako ne dođe do zapaljenja);

(e) Masa proizvoda raspršena kod svakog testa (u g);

(f) Stvarnu zapreminu cilindra (u dm^3).

6.3.2.4.2. Vremenski ekvivalent (t_{eq}) koji je potreban za postizanje paljenja u jednom kubnom metru može se izračunati kako slijedi:

$$t_{\text{eq}} = \frac{1000 \times \text{vrijeme raspršivanja (s)}}{\text{Stvarna zapremina cilindra (dm}^3\text{)}}$$

6.3.2.4.3. Gustina raspršivanja sadržaja (D_{def}) potrebna da dođe do paljenja u toku ispitivanja, izračunava se prema formuli:

$$D_{\text{def}} = \frac{1000 \times \text{masa proizvoda koji je raspršen (g)}}{\text{Stvarna zapremina cilindra (dm}^3\text{)}}$$

6.3.3. Ispitivanje paljenja aerosola u vidu pjene

6.3.3.1. U ovom standardnom testu opisana je metoda utvrđivanja zapaljivosti aerosolnog sadržaja raspršenog u obliku pjene, smješe, gela ili paste.

Aerosolni raspršivač, koji ispušta pjenu, smješu, gela ili pastu raspršuje se (oko 5 g) na staklo za posmatranje, a izvor paljenja (svijeća, tanka voštana svijeća, šibica ili upaljač) stavlja se na ivicu stakla, kako bi se utvrdilo da li dolazi do zapaljenja ili postojanog sagorijevanja pjene, smješe, gela ili paste.

Paljenje se definiše kao stabilan plamen, koji se održava najmanje dvije sekunde sa najmanje 4 cm visine.

6.3.3.2. Oprema i materijali

6.3.3.2.1. Potrebna je sljedeća oprema:

Mjerilo dužine sa podjelom, držač i stezaljka	najmanji podjeljak u cm
Vatrostalno staklo, prečnika oko 150 mm	
Štoperica	tačnost mjerenja do $\pm 0,2$ s
Svijeća, tanka voštana svijeća, šibica ili upaljač	
Kalibrisana laboratorijska vaga	tačnost mjerenja do $\pm 0,1$ g
Vodeno kupatilo održavane temperature od 20°C	tačnost mjerenja do ± 1 °C
Termometar	tačnost mjerenja do ± 1 °C
Higrometar	tačnost mjerenja do $\pm 5\%$
Manometar	tačnost mjerenja do $\pm 0,1$ bar

6.3.3.2.2. Staklo se stavlja na vatrostalnu površinu u prostoru zaštićenom od promaje, koji se može provjetravati poslije svakog testa. Mjerilo dužine sa skalom se postavlja direktno iza stakla i pričvršćuje uspravno pomoću držača i stezaljke.

6.3.3.2.3. Mjerilo dužine se postavlja tako da je njegov početak u nivou sa ivicom stakla.

6.3.3.3. Postupak

6.3.3.3.1. Opšte odredbe

6.3.3.3.1.1. Prije ispitivanja svaki aerosolni raspršivač se temperira, a potom aktivira otprilike jednu sekundu. Svrha ovog postupka je da se odstrane nehomogene materije iz uronjene cjevčice u raspršivaču.

6.3.3.3.1.2. U svemu se postupa u skladu sa uputstvom za upotrebu, uključujući i to da li je aerosolni raspršivač predviđen za korišćenje sa otvorom za raspršivanje okrenutom prema gore ili prema dolje. Ukoliko je potrebno, protresti sadržaj pre upotrebe, učiniti to neposredno prije ispitivanja.

6.3.3.3.1.3. Ispitivanje se sprovodi u okruženju bez promaje, koje omogućava provjetravanje sa kontrolisanom temperaturom od 20°C \pm 5°C i relativnom vlažnošću u opsegu od 30% do 80%.

(a) Najmanje četiri napunjena aerosolna raspršivača po proizvodu temperiraju se najmanje 30 min pre svakog ispitivanja do temperature od 20 °C \pm 1°C, pri čemu je najmanje 95% aerosolnog raspršivača uronjeno u vodu (ako je aerosolni raspršivač potpuno uronjen, 30 min temperiranja je dovoljno);

(b) Pridržavati se opštih zahtjeva. Zabilježiti vrijednosti temperature i relativne vlažnosti okoline u kojoj se obavlja ispitivanje;

(c) Odrediti unutrašnji pritisak kod 20 °C \pm 1 °C (kako bi se izdvojili neispravni ili djelimično napunjeni aerosolni raspršivači);

(d) Izmjeriti količinu raspršenog sadržaja aerosolnog raspršivača u jedinici vremena kako bi se količina raspršenog ispitivanog uzorka mogla tačnije odrediti;

(e) Izmjeriti jedan od aerosolnih raspršivača i zabilježiti njegovu masu;

(f) Na osnovu izmjerene količine raspršenog sadržaja aerosolnog raspršivača u jedinici vremena u skladu sa uputstvom za upotrebu, raspršiti oko 5 g proizvoda na sredinu čistog vatrostalnog stakla do visine najviše 25 mm;

(g) U trajanju od pet sekundi nakon prestanka raspršivanja, približiti izvor paljenja na donju ivicu ispitivanog uzorka i istovremeno uključiti sekundomjer. Ako je potrebno, odmaknuti izvor paljenja od ivice proizvoda koji se

ispituje poslije oko 2 s, kako bi se moglo jasno vidjeti da li je došlo do paljenja. Ako nema paljenja, ponovo približiti izvor paljenja na ivicu proizvoda koji se ispituje;

(h) Ako dođe do paljenja, zabilježiti sljedeće podatke:

I - maksimalnu visinu plamena u cm iznad osnovice stakla;

II - trajanje plamena u s;

III - osušiti aerosolni raspršivač i ponovo ga izmjeriti i izračunati masu raspršenog sadržaja.

(i) Provjetriti prostor u kojem se ispituje odmah nakon svakog ispitivanja;

(j) Ako ne dođe do paljenja i raspršeni sadržaj ostane u obliku pjene ili paste cijelo vrijeme ispitivanja, ponoviti korake (e) do (i). Ostaviti sadržaj da miruje 30 sekundi, 1 minut, 2 minuta ili 4 minuta, prije primjene izvora paljenja;

(k) Ponoviti korake (e) do (j) postupka ispitivanja još dva puta (ukupno 3 puta) sa istim raspršivačem;

6.3.3.4. Metoda vrednovanja rezultata

6.3.3.4.1. Sastavlja se izveštaj o ispitivanju koji sadrži sljedeće podatke:

(a) da li se proizvod zapalio;

(b) maksimalna visina plamena u cm;

(c) trajanje plamena u s;

(d) masa ispitanog proizvoda.